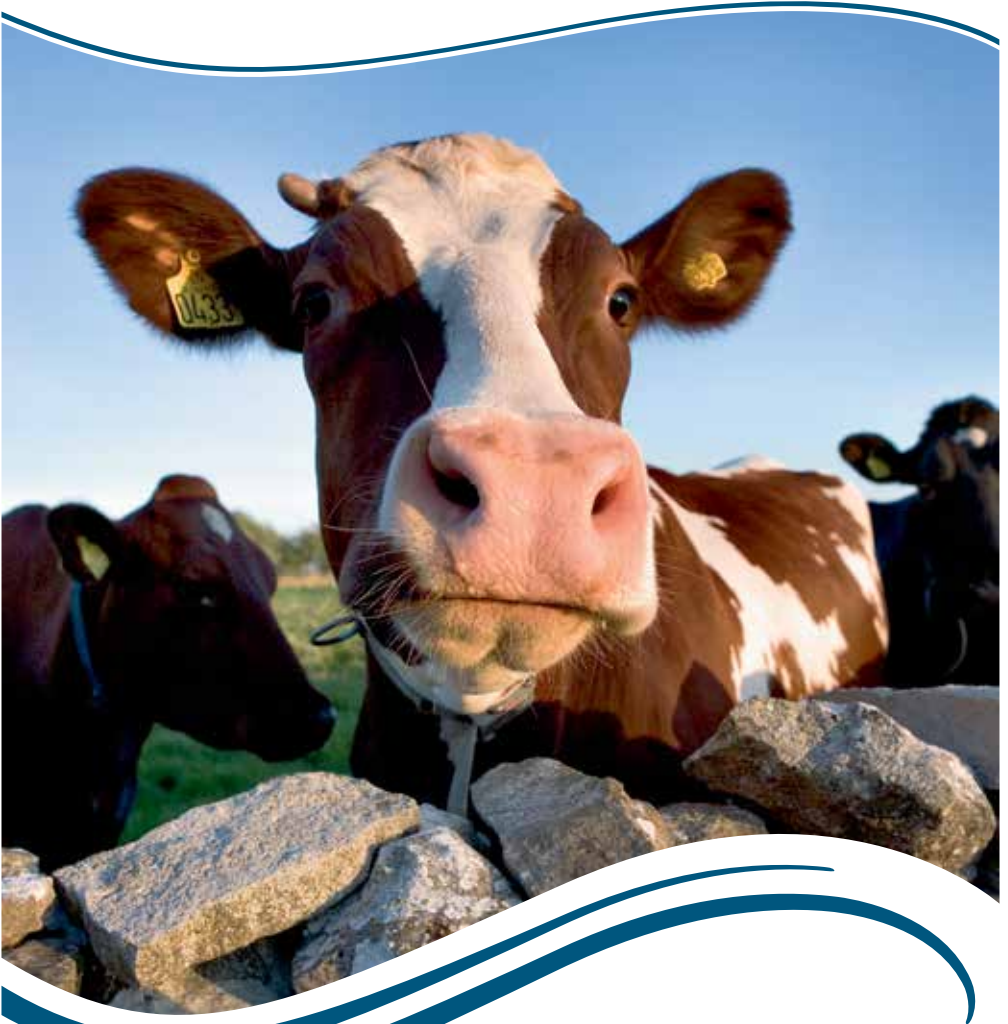

greppa näringen

Rådgivning för lantbruk och miljö

greppa näringen

Original: Holmbergs i Malmö AB

Version 6

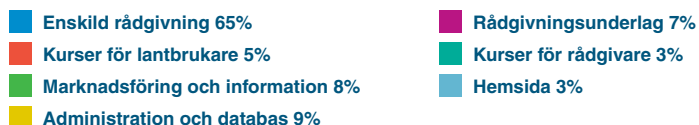
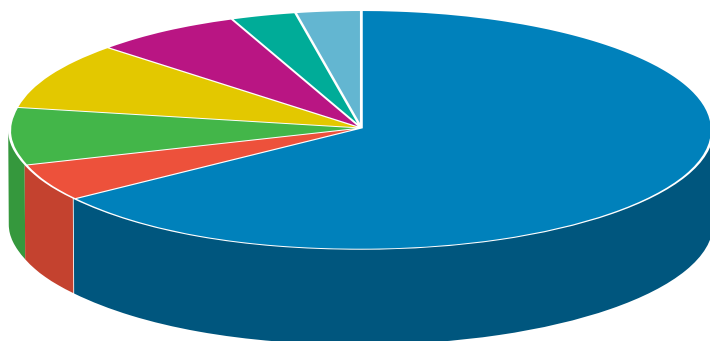
2013

Greppa Näringen erbjuder kostnadsfri rådgivning som både lantbrukare och miljön tjänar på. Målen är minskade utsläpp av klimatgaser, minskad övergödning och säker användning av växtskyddsmedel. Greppa Näringen arbetar med lösningar som ligger i framkant inom miljö- och klimatområdet och är en drivkraft för lönsam tillväxt i den svenska lantbruksnäringen.

Greppa Näringen startade år 2001 och har fler än 10 000 medlemmar i 17 län i södra och mellersta Sverige. Projektet är ett samarbete mellan Jordbruksverket, LRF, länsstyrelserna och en stor mängd företag i lantbruksbranschen.

Mer än 43 000 köksbordssamtal har genomförts sedan starten och över 200 rådgivare arbetar inom Greppa Näringen.

Så fördelas pengarna inom projektet:

Ett kunskaps och rådgivningsprojekt

Greppa Näringen är den enskilt största satsningen som gjorts i Sverige för att minska lantbrukets påverkan på den omgivande miljön. Projektet är en kunskaps- och rådgivningskampanj med syftet:

Greppa Näringen ska inspirera och motivera lantbrukare och rådgivare att använda kunskap så att gårdens miljöpåverkan minskar och lönsamheten förbättras. Med arbetet i Greppa Näringen ska lantbruket bidra till att miljö kvalitetsmålen ”Ingen övergödning”, ”Giftfri miljö” och ”Begränsad klimatpåverkan” nås.

Greppa Näringen har sedan starten 2001 lett till betydande minskningar av kväve- och fosforöverskotten på många gårdar, något som ger en direkt effekt i gårdarnas ekonomi. Dessutom har de minskade överskotten resulterat i en årlig minskning av kväveutlakningen med 800 ton kväve och en minskning av fosforutlakningen med 15–30 ton fosfor sedan 2001. Förlusterna av ammoniak har minskat med 700 ton och läckagen av växtskyddsmedel har också minskat. Över 85% av lantbrukarna uppger att de vidtar åtgärder efter att de har fått besök av en rådgivare från Greppa Näringen. Sedan år 2012 ingår även rådgivning om energieffektivisering i Greppa Näringen.

Greppa Näringen kommer att pågå minst 2013 ut.

Målen från 2010 till slutet av 2013 är bland annat:

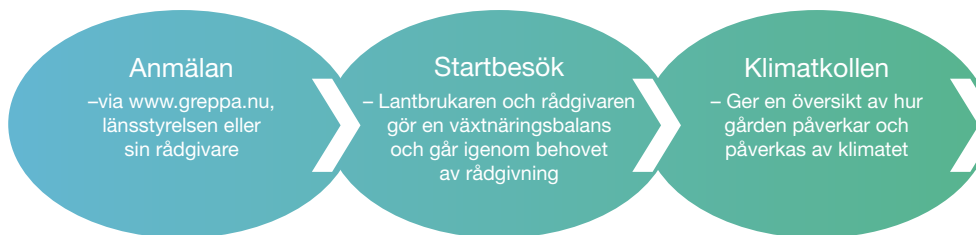
- › En ökning av antalet lantbruksmedlemmar från 7 500 till 9 100
- › En minskning av kväveutlakningen med ytterligare 400 ton
- › En minskning av ammoniakavgången med ytterligare 250 ton
- › En minskning av fosforförlusterna med ytterligare 4 ton
- › Kväveöverskotten på gårdar ska minska med ytterligare 500 ton vilket leder till en minskad lustgasavgång
- › Bättre hantering av växtskyddsmedel ska leda till en fortsatt minskning av risk för läckage
- › Fler ska ansluta sig till miljöersättningar

Så här kan målen nås:

- › Fånggrödor och vårbearbetning
- › Behovsanpassad kvävegödsling
- › Ingen flytgödsel tidig höst till höstsäd
- › Våtmark som växtnäringsfälla
- › Effektiv användning av energi
- › Fördelning av stallgödsel mellan gårdar
- › Skyddszoner längs vattendrag och i andra erosionszoner
- › En väl anpassad foderstat
- › Snabb nedbrukning av gödseln
- › Bättre täckning av gödselbebehållare
- › Säker påfyllning av sprutan
- › Inga höstsprutningar med lättroliga medel
- › Skyddsavstånd vid användning av växtskyddsmedel

Så här arbetar vi:

Rådgivning

Individuell rådgivning på gårdsnivå är kärnan i Greppa Näringen. Varje gård är unik och behovet av rådgivning varierar stort. Därför skräddarsys rådgivningen genom att lantbrukaren och rådgivaren gör upp en gemensam plan för de kommande åren.

Rådgivningen som är kostnadsfri för lantbrukare har delats in i ett trettio-tal olika rådgivningstillfälle, vilket kallas för moduler. Vissa är grundläggande och görs på de flesta gårdar t.ex. växtnärbalanser och klimatkollen medan andra är tillval.

Råden ges av lokala rådgivare som arbetar inom projektet. Lantbrukaren kan önska vilken rådgivare som ska besöka gården. Projektet bygger på att rådgivningen sker vid upprepade besök för att råden som ges ska kunna följas upp och justeras när de testats på gården. Som hjälp räknas olika miljönyckeltal ut. Dessa dokumenteras för att man ska kunna följa förbättringsarbetet.

Enskild rådgivning erbjuds generellt lantbrukare som har över 25 djurenheter och/eller 50 hektar areal mark och som är verksamma i ett län i södra eller mellersta Sverige. I norra Sverige erbjuds lantbrukare och växthusodlare enbart energirådgivningen Energikollen.

Grundkurs

– För att få tillgång till all rådgivning kvävs att man går en grundkurs om lantbrukets påverkan på miljön

Rådgivning

Fördjupad rådgivning genomförs baserat på gårdens behov

Uppföljning

– En ny växtnäringsbalans och en genomgång av vad som fungerat på gården görs. Eventuellt upprättas en ny rådgivningsplan

Växtodlingsgård

INLEDNING

Startrådgivning med växtnäringsbalans

RÅDGIVNING

- › Dränering
- › Växtföljd och bördighet
- › Kvävestrategi
- › Klimatkollen
- › Upprepad växtnäringsbalans
- › Fosforstrategi
- › Växtskydd
- › Markpackning
- › Våtmark
- › Precisionsodling
- › Test av mineralgödselspridare

AVSTÄMNING

Uppföljningsbesök

Mjölk/Nötköttsgård

INLEDNING

Startrådgivning med växtnäringsbalans

RÅDGIVNING

- › Utfodring
- › Dränering
- › Grovfoderodling
- › Betesstrategi
- › Klimatkollen
- › Upprepad växtnäringsbalans
- › Bygg
- › Energikollen
- › Växtskydd
- › Fosforstrategi
- › Markpackning
- › Våtmark

AVSTÄMNING

Uppföljningsbesök

Grisgård

INLEDNING

Startrådgivning med växtnäringsbalans

RÅDGIVNING

- › Växtföljd och bördighet
- › Utfodring
- › Dränering
- › Klimatkollen
- › Kvävestrategi med stallgödsel
- › Energikollen
- › Upprepad växtnäringsbalans
- › Bygg
- › Växtskydd
- › Fosforstrategi
- › Markpackning
- › Våtmark

AVSTÄMNING

Uppföljningsbesök

Utbildning av rådgivare

Kvalificerade rådgivare är en förutsättning för att rådgivningen ska bli efterfrågad. Därför läggs stor vikt vid att erbjuda projektets rådgivare olika kurser samt möjligheter till att utbyta erfarenheter. För att få medverka i rådgivningen måste rådgivaren ha genomgått en introduktionskurs där bakgrunden och syftet med projektet går igenom. Ett antal kurser inom de olika specialismrådena genomförs årligen för att stödja och vidareutveckla rådgivningen. Kurserna fungerar också som ett tillfälle för specialiserade rådgivare att bredda sina kunskaper för att kunna ta ett helhetsgrepp på gårdens närings- och energiflöden.

Utbildning av lantbrukare

För att rådgivningen ska bli effektiv krävs att lantbrukaren har en grundläggande förståelse för orsakerna bakom näringsförluster från utfodring och växtodling och hur dessa påverkar luft, vatten och klimat. För att få tillgång till rådgivning ställs därför krav på genomgången grundkurs som omfattar ca två dagar.

Kurser

En kursplan som beskriver vad kurserna innehåller finns och kurserna arrangeras oftast av länsstyrelsen eller av ett rådgivningsföretag.

Studiecirklar

Utbildning erbjuds även i form av studiecirklar som ofta är förlagda till kvällstid. Studiecirkelarna leds som regel av en lantbrukare. Cirkelledare måste ha genomgått en cirkelledarutbildning inom Greppa Näringen. Under ett visst antal av träffarna ska en expert medverka.

Informationsmaterial

Även de gårdar som inte kommer över storleksgränsen för att få individuell rådgivning kan få information om hur de kan effektivisera gården och minska riskerna för miljön. Därför tas det inom Greppa Näringen också fram ett omfattande informationsmaterial.

Film

Filmer med konkreta tips om vad man kan göra på gården för att förbättra sin resurseffektivitet hittar du på www.greppa.nu. Filmerna behandlar ämnen som; markpackning, dränering, bördighet, stallgödselhantering och grovfoderodling.

Praktiska råd

Praktiska råd är skrifter som ges ut med ca 4 nummer per år och ger centrala råd inom ett visst ämne. Bland de praktiska råden som hittills kommit ut återfinns temanummer om markpackning, energieffektivisering, kvävegödsling, stallgödsel-spridning och miljöanpassad utfodring.

Nyhetsbrev

Två gånger per år skickas ett nyhetsbrev ut till alla medlemmar. Gårdsreportage, goda råd och vad som är på gång inom projektet är hörnstenarna i nyhetsbrevet.

Goda råd

Det finns idag tre Goda råd-kataloger; en som tar ett helhetsgrepp på växtnäring och växtskydd, en som handlar specifikt om stallgödsel och gödsling och en specifikt om växtskydd.

www.greppa.nu

Hemsidan innehåller mycket värdefull information och användbara verktyg. Mest utnyttjad är nyhetsprenumerationen. Ungefär två e-postmeddelanden per vecka kan man som prenumerant förvänta sig.

Hemsidan har en väl uppbyggd kunskapsdel där man kan hitta kortfattad och grundläggande information om hur olika biologiska processer fungerar och hur de påverkas av gårdens produktion.

På hemsidan finns dessutom en rad verktyg för att man som lantbrukare ska kunna göra sina egna beräkningar:

- › Stallgödselkalkyl – som beräknar hur mycket stallgödseln är värd vid olika spridningstidpunkter och tekniker.
- › Växtnäringsbalans – här kan lantbrukare göra en egen växtnäringsbalans för gården.
- › Kvävesimulatorens – räknar ut den optimala kvävegivningen beroende på priset på gödsel och gröda.
- › Investeringskalkylen - där lantbrukare bland annat kan räkna ut hur stort investeringsutrymme de har för miljöinvesteringar.

www.greppa.nu
0771-57 34 56

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

greppa näringslivet